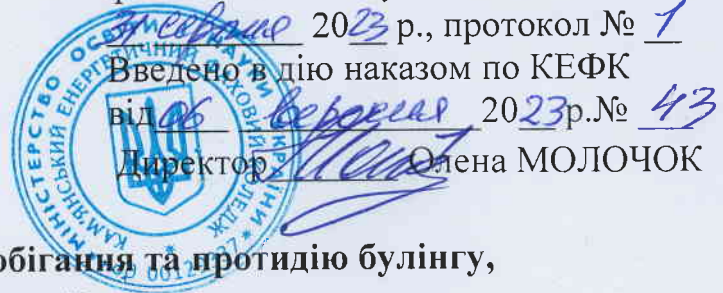

Міністерство освіти і науки України
Кам'янський енергетичний фаховий коледж

ЗАТВЕРДЖЕНО

педагогічною радою

Кам'янського енергетичного
фахового коледжу

**Положення про запобігання та протидію булінгу,
мобінгу, кібербулінгу**

I. Загальні положення

1.1. Положення про запобігання та протидію булінгу, мобінгу, кібербулінгу (далі- Положення) регламентує організацію роботи із запобігання та протидії булінгу, мобінгу, кібербулінгу у Кам'янському енергетичному фаховому коледжі (далі - Коледж).

1.2. Основною метою заходів з протидії булінгу, мобінгу, кібербулінгу, є психологічне, фізичне, економічне забезпечення якості навчально-виховного процесу; формування негативного ставлення до булінгу як виявлення недопустимого морального тиску або фізичних знущань щодо іншої особи; захист соціального благополуччя здобувачів освіти, педагогічних працівників.

1.3. Головними завданнями заходів з протидії булінгу, мобінгу, кібербулінгу є:

- ознайомлення здобувачів освіти з поняттям булінгу, мобінгу, кібербулінгу, видами та формами його вияву;
- навчання конструктивних форм спілкування; розрізнення деструктивних елементів у поведінці;
- формування навичок толерантного вирішення конфліктних ситуацій;
- усвідомлення й прийняття особистісних відмінностей кожної людини;
- формування адекватного рівня самооцінки й самоконтролю, навичок саморегуляції в контактах з однолітками, уміння вільно, але адекватно виявляти почуття;
- підвищення рівня соціальної свідомості здобувачів освіти.

1.4. Робота щодо протидії булінгу, мобінгу, кібербулінгу здійснюється на відповідних концептуальних положеннях відповідно до Декларації ООН про права людини, Конвенції ООН про права дитини, Конвенції ООН про боротьбу

з дискримінацією в галузі освіти, Конституції України, Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», Закону України від 18.12.2018 р № 2657-УШ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 року №1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти», Порядок реагування на випадки булінгу (цькування). «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії», «Про охорону дитинства», рішень педагогічної ради Коледжу.

II. Форми та ознаки булінгу, мобінгу, кібербулінгу

2.1. *Булінг* – цькування того чи іншого учасника освітнього процесу; діяння(вчинки) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, зокрема із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються щодо інших учасників освітнього процесу, унаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Типовими ознаками булінгу є: систематичність (повторюваність) діяння; наявність сторін: 1) кривдник (булер), 2) потерпілий (жертва булінгу), 3) спостерігач (свідки за наявності);

— дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди приниження, тривога;

— підпорядкування потерпілого інтересам кривдника та /або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

Розрізняють такі форми булінгу:

— *фізичний булінг* – умисне штовхання, удари, стусани, побої, нанесення інших тілесних ушкоджень; різного виду знущання; образливі жести або дії; пошкодження особистих речей та інші дії з майном (крадіжка, грабіж, ховання особистих речей); фізичні приниження тощо;

— *сексуальний булінг* (різновид фізичного) - дії сексуального характеру; (його важко розпізнати, тому що жертва сексуального булінгу, зазвичай, панічно боїться розповісти про це, замикається в собі, категорично відмовляється надавати будь-яку інформацію, може вчиняти спроби суїциду);

— *психологічний булінг* – насильство, пов'язане з впливом на психіку, що завдає психологічного травмування шляхом словесних образ або погроз; переслідування, залякування, якими навмисно заподіюється емоційний дискомфорт жертві; до цієї форми належить вербальний булінг (образливе прізвисько, з яким постійно звертаються до жертви; обзивання; поширення образливих пліток; словесне приниження; бойкот/ігнорування; залякування;

використання агресивних жестів та інтонацій голосу для примушування жертви до здійснення певних дій; систематичні кепкування з будь-якого приводу) та кібербулінг (спосіб знущання з використанням електронних засобів комунікації, що включає приниження та цькування за допомогою мобільних телефонів, гаджетів, інтернету тощо).

2.2. *Мобінг* - колективне систематичне знущання, регулярне цькування, спрямоване на професійну дискредитацію колеги по роботі, навчанню.

Мета мобінгу - спричинити соціальну ізоляцію, зробити жертву вигнанцем, ізолювати від колективу; створити атмосферу психологічного дискомфорту і таким чином витіснити, змусити звільнитися, нагнати страху іншим, підкреслити свою владу, значущість; створити уявний «авторитет» в очах інших, вигідно виглядати на фоні жертви, отримувати задоволення від її страждань.

Мобінг реалізується групою осіб, яка узгодженими діями, регулярно за допомогою зачіпок, підстав, принизливої критики, зневаги, прискіпливого формалізму, підтасовок, утиску прав, засобом наклепів, доносів, мовних образ, що супроводжуються інтригами, сарказмом, лицемірством, вербальною агресією, інсинуаціями, психологічними знущаннями, принизливими жартами, образами, досягає соціальної ізоляції жертви.

2.3. *Кібербулінг* (або інтернет-мобінг, або електронний булінг) - форма агресії, що набула поширення з появою мобільних телефонів та інтернету.

Мета кібербулінгу - навмисна провокація чи залякування задля одержання влади над людиною та психологічної насолоди від її страждань. Люди, які стали об'єктом нападок, атак через комунікацію в інтернет-ресурсах чи в соціальних мережах, переживають ті ж негативні емоції та впадають у ті ж хворобливі стани, які раніше були притаманні лише реальній взаємодії.

III. Основні напрями роботи з протидії булінгу, мобінгу, кібербулінгу

3.1. Профілактика боулінгу, мобінгу, кібербулінгу передбачає роботу за такими основними напрямками:

— ознайомлення викладацького складу з особливостями виявлення (поширення) масових негативних явищ серед здобувачів освіти та загальноприйнятими поняттями «булінг» (цькування), «мобінг», «кібербулінг» з огляду на розуміння проблеми насильства над підлітками та його видами (систематичне висвітлення відповідних матеріалів на засіданнях педагогічної ради, методичних об'єднань, виховних годинах тощо);

— просвітницька робота фахівців психологічної служби серед молоді щодо попередження насильства за такими формами: лекції, круглі столи, бесіди,

диспути, години спілкування, флешмоби, організація на базі Коледжу роботи консультативних пунктів, де всі учасники освітнього процесу можуть отримати консультації практичного психолога, провести зустрічі з працівниками правоохоронних органів;

— формування правосвідомості на основі правової поведінки здобувачів освіти, усвідомлення відповідальності за своє та чуже життя; розвиток активності, самостійності, всіх здобувачів освіти; створення умов для самореалізації кожної особистості;

— формування в педагогічних працівників та батьків навичок ідентифікації насильства як у своїй поведінці, так і в поведінці підлітків з метою формування умінь визначати та усвідомлювати існуючу проблему;

— створення в Коледжі умов неможливості вчинення булінгу, мобінгу, кібербулінгу; сприяння його попередженню та боротьбі з негативними соціально-педагогічними наслідками цього явища;

— зміцнення захисних моральних можливостей особистості в протистоянні цькуванню;

— залучення відповідних спеціалістів для корекційної виховної роботи з метою профілактики булінгу, мобінгу, кібербулінгу серед підлітків.

3.2. Основні види роботи з протидії булінгу мобінгу, кібербулінгу:

— діагностика: особистісне (соціальне й психологічне) вивчення того чи іншого здобувача освіти зокрема, навчальних груп і колективів у цілому; моніторинг соціальних процесів у Коледжі; зосередження уваги на психічному розвитку окремих здобувачів освіти; визначення причин, що ускладнюють особистісний розвиток, якість навчання та взаємини в колективі;

— корекція: здійснення психолого-педагогічних заходів з метою усунення відхилень у психічному та особистісному розвитку й поведінці; подолання різних форм девіантної поведінки;

— реабілітація: надання психолого-педагогічної та соціальної допомоги здобувачам освіти, які перебувають у кризовій життєвій ситуації, з метою адаптації їх до умов навчання в Коледжі та соціального середовища;

— профілактика: своєчасне попередження відхилень у психічному та особистісному розвитку, міжособистісних стосунках; запобігання конфліктним ситуаціям в освітньому процесі; попередження наркоманії, алкоголізму, суїцидів, расової та соціальної нетерпимості, аморального способу життя тощо;

— психологічна просвіта: підвищення психологічної культури всіх учасників освітнього процесу - здобувачів освіти, викладачів, співробітників.

3.3. Виховання студентської молоді здійснюється відповідно до принципів науковості, системності, наступності, відповідності навколишнього середовища та зв'язку з реальним життям.

IV. Реагування працівників Коледжу на факти булінгу, мобінгу, кібербулінгу

4.1. Якщо викладач або інший працівник закладу освіти став свідком булінгу, мобінгу, кібербулінгу він зобов'язаний письмово повідомити директора Коледжу про цей факт незалежно від того, чи поскаржилась йому жертва булінгу чи ні.

4.2. У разі звернення здобувача освіти до будь-якого працівника Коледжу з приводу факту булінгу, мобінгу, кібербулінгу відповідна особа інформує про це доповідною запискою директора Коледжу.

4.3. Директор розглядає таке звернення та з'ясовує всі обставини булінгу, мобінгу, кібербулінгу, ініціює засідання комісії з розгляду випадків булінгу. У разі встановлення комісією факту булінгу, а не одноразового конфлікту між здобувачами освіти, директор Коледжу зобов'язаний повідомити уповноважених представників підрозділів органів Національної поліції України та Службу у справах дітей.

4.4. До складу комісії з розгляду випадків булінгу, мобінгу, кібербулінгу можуть бути включені педагоги, психолог, батьки постраждалого та «булера», директор Коледжу та інші зацікавлені особи.

4.5. Якщо комісія не кваліфікує випадок як булінг, мобінг, кібербулінг, а постраждалий не згодний з цим, він може одразу звернутись до органів Національної поліції України. Але за будь-якого рішення комісії директор Коледжу забезпечує психологічну підтримку всім учасникам булінгу.

4.6. Особи, які навмисно вчиняють булінг, мобінг, кібербулінг несуть відповідальність згідно чинного законодавства.

4.7. Директор Коледжу за неповідомлення про випадки булінгу, мобінгу, кібербулінгу уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України та/або Служби у справах дітей щодо учасника освітнього процесу може бути притягнутим до відповідальності згідно з чинним законодавством.

V. Прикінцеві положення

5.1. Положення набуває чинності з дати його затвердження Педагогічною радою Коледжу.

5.2. Зміни та доповнення до даного Положення вносяться за погодженням із Педагогічною радою Коледжу та викладу його у новій редакції.